

Evropski varuh človekovih pravic

Letno poročilo za leto 2015

Evropski varuh človekovih pravic

Letno poročilo za leto 2015

Kazalo

Uvod	4
1 Leto 2015 na kratko	6
2 Ključne teme	7
2.1 Preglednost	7
2.2 Preglednost odločanja v EU	8
2.3 Preglednost pri lobiranju	10
2.4 Etična vprašanja	12
2.5 Temeljne pravice	14
2.6 Politika konkurence EU	15
2.7 Sodelovanje javnosti pri odločanju v EU	16
2.8 Agencije EU	17
3 20. obletnica delovanja urada varuha človekovih pravic	19
4 Odnosi z institucijami EU	21
4.1 Evropski parlament	21
4.2 Odbor za peticije	21
4.3 Evropska komisija	22
4.4 Druge institucije in agencije EU	22
4.5 Konvencija ZN o pravicah invalidov	23
5 Evropska mreža varuhov človekovih pravic	25
6 Viri	29
6.1 Proračun	29
6.2 Uporaba virov	29
6.3 Sodelavci evropske varuhinje človekovih pravic	30
7 Vrsta in vir pritožb	31
8 Zoper koga?	34
9 O čem?	35
10 Doseženi rezultati	36
11 Kako obravnavamo primere?	38
12 Ravnanje v skladu s predlogi evropskega varuha človekovih pravic	39
Kako stopiti v stik z evropskim varuhom človekovih pravic	40

Uvod

Emily O'Reilly, evropska varuhinja človekovih pravic.

Z veseljem vam predstavljam naše letno poročilo za leto 2015.

To leto je bilo za urad evropskega varuha človekovih pravic posebno, saj je praznoval 20 let obstoja. Urad je od leta 1995 obravnaval 48 840 pritožb.

Njegov pristop od samega začetka temelji na neodvisnosti in nepristranskosti, zato je hitro postal upoštevani organ, kar je še danes. Ponosna sem, da nadaljujem to tradicijo.

To leto je bilo posebno iz še enega razloga. Pokazalo je, kako lahko delo varuha človekovih pravic sčasoma pozitivno vpliva na ravnanje uprave EU, kar je v skladu z mojo strategijo za povečanje vpliva, pomena in prepoznavnosti tega urada.

Z izvajanjem strateških preiskav o težavah v institucijah EU je moj urad lahko pomagal še zvišati že tako visoke standarde preglednosti in upravne standarde v javnih organih EU.

To je leta 2015 veljalo za več vprašanj in institucij. Na primer, Komisija je pri trgovinskih pogajanjih med EU in ZDA dosegla velik napredek pri proaktivnem objavljanju številnih dokumentov v zvezi s čezatlantskim partnerstvom na področju trgovine in naložb (TTIP). Poleg tega je navedla preglednost kot temeljno načelo svoje nove trgovinske strategije, objavljene oktobra.

V skladu s priporočili mojega urada, naj ustrezno obravnava primere „pojava vrtljivih vrat“, je Komisija začela objavljati tudi imena in podrobnosti o nekaterih višjih uradnikih, ki zapustijo institucijo zaradi dela drugje.

Evropska centralna banka je po mojem posredovanju oblikovala pravila o zunanjem komuniciranju in napovedala, da bo objavljala sestanke članov svojega izvršilnega odbora, Frontex pa je sprejel moja priporočila, naj zagotovi spoštovanje temeljnih pravic migrantov pri prisilnem vračanju iz EU.

Moj urad pogosto ni bil edini udeleženec pri teh vprašanjih, imel pa je možnost, da je o zaskrbljenosti, ki so jo izrazili državljani, civilna družba ali poslanci Evropskega parlamenta, obvestil institucije EU in jih zaprosil, naj sprejmejo določene ukrepe.

Čeprav ti rezultati pomenijo sistemske pridobitve za državljane, je bistvo mojega dela še vedno pomagati posameznikom, ki imajo težave z javno upravo EU. Z veseljem poudarjam, da je leta 2014 stopnja skladnosti med institucijami EU znašala rekordnih 90 %, kar je celih 10 odstotnih točk več kot leto prej.

Tega leta so se začeli izvajati tudi predlogi za preoblikovanje evropske mreže varuhov človekovih pravic, kot je vodenje vzporednih preiskav na nacionalni in evropski ravni. Cilj predlogov, ki izhajajo iz našega uspešnega sodelovanja med preiskavo agencije Frontex, je državljanom zagotoviti večje koristi na podlagi našega skupnega strokovnega znanja in izkušenj.

Varuhi človekovih pravic ponavadi gledajo na napredek z vidika tega, kar je še treba storiti. Kljub temu menim, da je primerno povedati, da je bilo to zadnje leto odskočna deska za prihodnje delo.

Hvala vsem, ki nam naše delo omogočate.

Emily O'Reilly

Poglavje 1

Leto 2015 na kratko

Leto 2015 je bilo za urad evropskega varuha človekovih pravic zelo razgibano, saj je varuhinja človekovih pravic izhajala iz svoje strategije za večjo učinkovitost, prepoznavnost in pomen. Tu so navedeni nekateri ključni dogodki v zadevnem letu:

2015

Naloga evropskega varuha človekovih pravic je pomagati državljanom pri različnih vprašanjih, ki vključujejo institucije, organe in agencije EU. Lahko gre za vse od težav s pogodbami in kršitev temeljnih pravic do pomanjkanja preglednosti pri odločanju ali zavrnitve dostopa do dokumentov. Emily O'Reilly vse od prevzema svoje funkcije leta 2013 vse bolj dopolnjuje delo evropskega varuha človekovih pravic s strateškimi preiskavami na lastno pobudo, katerih namen je pomagati čim več državljanom s proučitvijo vprašanj, za katera se zdi, da so sistemske narave. Cilj vsake preiskave je ne glede na to, ali temelji na pritožbi posameznika ali pa je del strateške preiskave, zagotoviti državljanom pregledno in dobro delujočo javno upravo EU.

2.1 Preglednost

Emily O'Reilly, evropska varuhinja človekovih pravic.

Domnevno pomanjkanje preglednosti je bilo še naprej glavno vprašanje, na katerega je bila opozorjena evropska varuhinja človekovih pravic, saj je bilo leta 2015 z njim povezanih 22,4 % pritožb. Tak primeri se nanašajo na primer na odločitve institucij o zavrnitvi dostopa do dokumentov ali informacij.

Tak primer je [strateška preiskava](#), ki jo je sprožila varuhinja človekovih pravic o preglednosti pri predlaganem čezatlantskem partnerstvu na področju trgovine in naložb (TTIP) med EU in ZDA. Komisija se je marca 2015 odzvala na predloge varuhinje človekovih pravic, kako zagotoviti večjo preglednost pogajanj o partnerstvu TTIP, in obljubila, da bo proaktivno objavila več

#1

Cecilia Malmström

Good, constructive discussions with @EUombudsman Emily O'Reilly today, on how to take transparency in #TTIP negotiations further

Evropska komisarka za trgovino Cecilia Malmström pohvali evropsko varuhinjo človekovih pravic Emily O'Reilly za dobre in konstruktivne razprave o nadaljnjem zagotavljanju preglednosti pogajanj o partnerstvu TTIP.

dokumentov v zvezi s partnerstvom TTIP, kar je varuhinja človekovih pravic [pohvalila](#). Varuhinja človekovih pravic je [pisala](#) tudi evropski komisarki za trgovino Cecilii Malmström ter pozdravila do zdaj sprejete ukrepe in jo zaprosila, naj bo preglednost pomemben del nove trgovinske strategije Komisije. Ko je Komisija oktobra objavila svojo novo trgovinsko strategijo, je bila preglednost navedena kot eno od treh temeljnih načel. [#1](#)

Ti zaporedni ukrepi pomenijo pomemben napredek pri zagotavljanju preglednosti trgovinskih pogajanj. Poteze Komisije niso bile odziv zgolj na delo varuhinje človekovih pravic. Zaskrbljenost so izrazili številni akterji – od civilne družbe do poslancev Evropskega parlamenta. Varuhinja človekovih pravic je sprožila preiskavo in jih tako rešila številnih pomislekov ter pomagala doseči konkretne rezultate tako, da je Komisiji predložila konkretne predloge.

Države članice EU so Evropski komisiji podelile mandat, da se v njihovem imenu pogaja o partnerstvu TTIP.

Druga institucija, ki je leta 2015 dosegla pomemben napredek pri zagotavljanju večje preglednosti, je bila Evropska centralna banka (ECB). Varuhinja človekovih pravic je maja [pisala](#) njenemu predsedniku Mariu Draghiju in ga zaprosila za pojasnila v zvezi z incidentom, v katerem naj bi bile potencialno tržno občutljive informacije razkrite omejenemu občinstvu. Predsednik Draghi je [odgovoril](#), da je dopis varuhinje človekovih pravic ECB spodbudil k proučitvi nadaljnjih ukrepov za izboljšanje preglednosti svojih komunikacijskih poti. ECB je oktobra objavila nova vodilna načela za zunanje komuniciranje, v skladu s katerimi se tržno občutljive informacije ne smejo razkriti na nejavnih dogodkih ali dvostranskih sestankih. Določila je tudi „obdobje molka“, v skladu s katerim govori in javne izjave, podani v obdobju sedmih dni pred sejo Sveta, ne smejo vplivati na pričakovanja o prihodnjih sklepih o denarni politiki. [#2](#)

#2

Alberto Alemanno

The #ECB embraces transparency following @EUombudsman recommendations | @TheGoodLobby

Evropska centralna banka je zagotovila preglednost v skladu s priporočili evropske varuhinje človekovih pravic.

Banka je konec oktobra napovedala, da bo spomladi 2016 začela s trimesečnim zamikom objavljati seznam sestankov članov svojega izvršilnega odbora. Decembra je te ukrepe nadgradila in napovedala, da bo „obdobje molka“ razširila, tako da se člani izvršilnega odbora v tednu pred sejo Sveta ne smejo sestati ali pogovarjati z mediji, tržnimi udeleženci ali drugimi zunanjimi zainteresiranimi stranmi o vprašanih denarne politike. Varuhinja človekovih pravic je [pozdravila](#) te poteze in poudarila, da zelo velika odgovornost, zaupana ECB, pomeni, da je vse pomembneje, da si prizadeva za vzpostavitev najvišjih standardov upravljanja.

2.2 Preglednost odločanja v EU

Ker zakonodaja EU vpliva skoraj na vse vidike življenja državljanov, je ključno, da se pri pripravi zakonodaje v celoti upošteva javnost.

Na tem delno temelji odločitev evropske varuhinje človekovih pravic, da maja 2015 **začne** preiskavo o preglednosti „trialogov“. Trialogi so neformalna pogajanja med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo, katerih cilj je doseči končne dogovore o novi zakonodaji EU. V postopku soočanja na ravni EU morata Parlament in Svet skupno sprejeti zakonodajne predloge, ki jih predloži Komisija. Čeprav postopek lahko vključuje do tri obravnave, se zdaj zaradi vse večje uporabe trialogov približno 80 % zakonov uskladi v prvi obravnavi.

Več akterjev – vključno s poslanci Evropskega parlamenta in nacionalnih parlamentov, organizacijami civilne družbe in podjetji – je izrazilo zaskrbljenost, da bi povečanje učinkovitosti trialoškega postopka lahko negativno vplivalo na preglednost. #3

Na začetku preiskave je varuhinja človekovih pravic poslala dopise **predsedniku Komisije, predsedniku Parlamenta in generalnemu sekretarju Sveta**, v katerih je poudarila, da se končno zakonodajno besedilo vse večkrat določi s pogajanjem v trialogih. Zastavila je niz vprašanj, zlasti v zvezi s proaktivnim objavljanjem dokumentov iz trialogov. Vse tri institucije je tudi obvestila, da želi v okviru preiskave pregledati trialoško dokumentacijo za dva pred kratkim sprejeta pravna akta (uredbo o kliničnem preskušanju zdravil in direktivo o hipotekarnih kreditih). Ta dva zakona sta bila izbrana, ker se nanašata na zadeve v širšem javnem interesu.

Konference o preglednosti trialogov, ki jo je septembra organiziral urad varuha človekovih pravic, se je udeležilo več kot 250 poslancev EP, zastopnikov interesov, novinarjev, akademikov in drugih. Udeleženci so razpravljali o prednostih večje odprtosti trialoškega postopka, vključno z vprašanjem, ali je treba objaviti časovne razporede in dnevne rede takih sestankov. #1

Varuhinja človekovih pravic je decembra po prejemu mnenja institucij o preglednosti trialoga in pregledu dokumentacije **začela** javno posvetovanje. S posvetovanjem je skušala dobiti mnenje posameznikov, nevladnih organizacij, poslovnih združenj in drugih organizacij o več vprašanjih, vključno z vprašanjem,

#3

Aoife White

Much EU law is hammered out in closed-door 'trialogues.' Got an opinion on that? @EUombudsman is listening: <http://www.ombudsman.europa.eu/press/release.faces/en/61593/html.bookmark> ...

Večina zakonodaje EU se uskladi v „trialogih“ za zaprtimi vrati. Ali imate o tem svoje mnenje? Evropska varuhinja človekovih pravic posluša.

#1

Storify

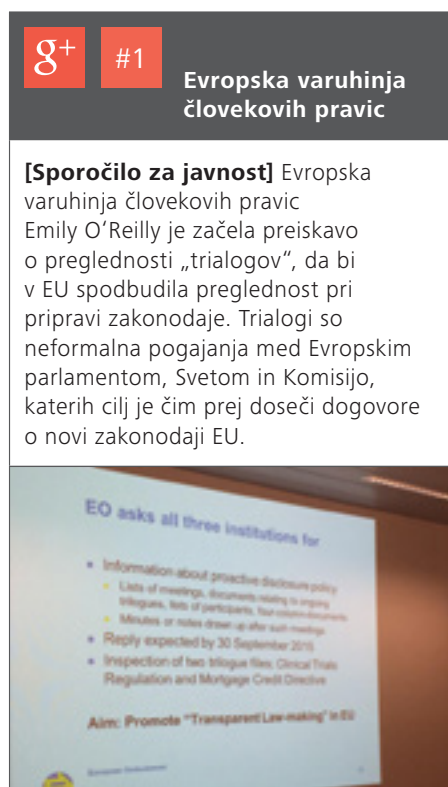
Trialogi in dogodek o pregledni pripravi zakonodaje

Spletna dejavnost med dogodkom „Trialogi in pregledna priprava zakonodaje“, ki ga je evropska varuhinja človekovih pravic organizirala 28. septembra v okviru svetovnega dneva pravice vedeti.

Dogodek evropske varuhinje človekovih pravic „Trialogi in pregledna priprava zakonodaje“.

ali je trialoški postopek dovolj pregleden in kako bi lahko večja preglednost vplivala na zakonodajni postopek. Rezultati javnega posvetovanja ter pregleda trialoške dokumentacije in mnenja vsake od treh institucij bodo vključeni v splošno oceno varuhinje človekovih pravic v zvezi z mogočimi ukrepi za večjo preglednost trialogov. [g+ #1](#)

Preglednost vključuje tudi odprtost javnih uprav glede utemeljevanja pri odločanju. To je bilo bistvo [pritožbe](#), ki jo je varuhinja človekovih pravic predložil nemški državljani. Komisijo je obtožil, da ni ustrezno pojasnila, zakaj ni preiskala njegove pritožbe zaradi kršitve, v kateri je Nemčijo obtožil, da ni pravilno izvajala direktive o e-zasebnosti. Varuhinja človekovih pravic je izdala kritično oceno, ker je ugotovila, da Komisija ni zadovoljivo utemeljila, zakaj ni ukrepala v zvezi z dvema vprašanjema pritožnika, tj. kako je Nemčija shranjevala in obdelovala podatke ter v zvezi s pravili o elektronskem trženju.

2.3 Preglednost pri lobiranju

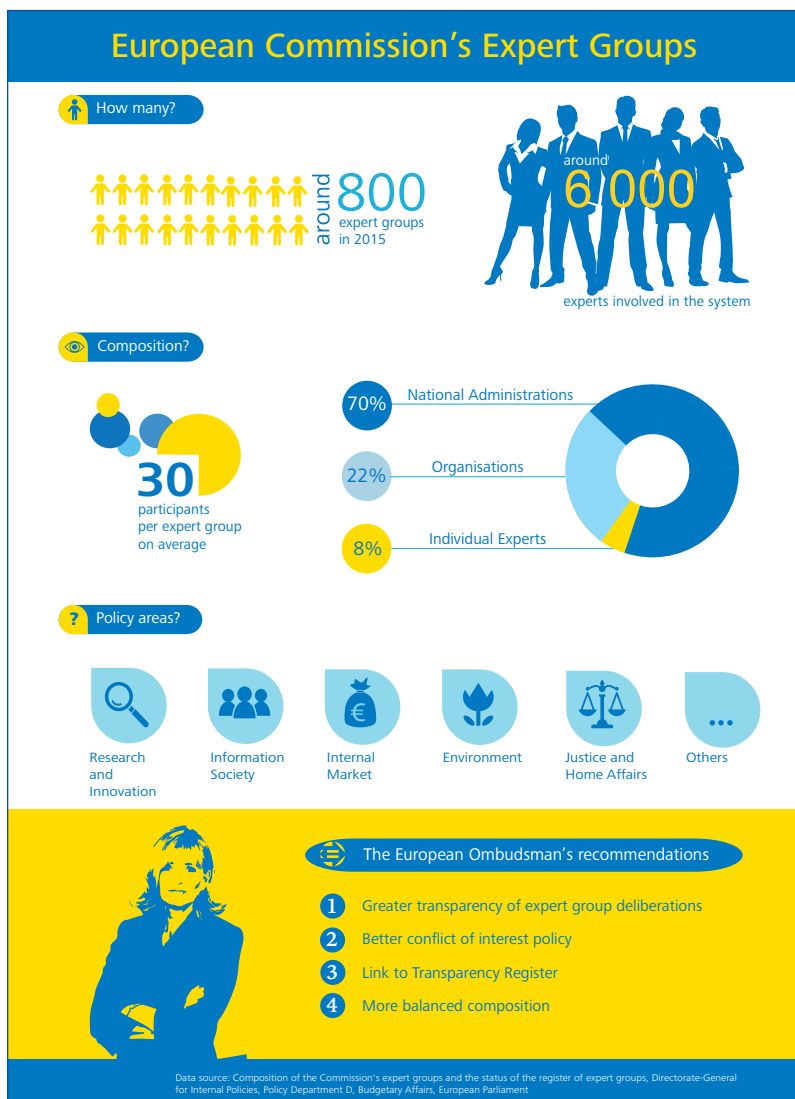
Oblikovalci politike pri pripravi zakonodajnih predlogov pogosto potrebujejo strokovno pomoč. Komisija ima trenutno več kot 800 strokovnih skupin, ki ji svetujejo glede politike. Vendar pa sta bila sestava teh skupin in omejen dostop javnosti do načina delovanja teh skupin tarča kritik. Varuhinja človekovih pravic je leta 2014 začela preiskavo o sestavi in preglednosti teh skupin. Prispevki k javnemu posvetovanju, ki je sledilo, so ji pomagali oblikovati predloge za izboljšanje. Komisija [se je odzvala](#) maja 2015 in pojasnila, da je določila novo politiko obvladovanja navzkrižij interesov za strokovnjake, ki so imenovani za delovanje v svojem imenu. Povedala je tudi, da bo izbirni postopek za strokovnjake preglednejši, in se zavezala, da bo revidirala svoj register strokovnih skupin. Varuhinja človekovih pravic je dejala, da so ti ukrepi [spodbudni](#), vendar pa si mora Komisija še vedno prizadevati za odprtje teh skupin javnemu nadzoru. V [priporočilu](#) je Komisijo pozvala, naj objavi popolne zapisnike sestankov strokovnih skupin.

Lobiranje v Bruslju je bilo prav tako predmet razprave na visoki ravni z naslovom „Ali je Bruselj novi Washington DC?“, ki jo je varuhinja človekovih pravic organizirala maja 2015, v njej pa je kot govornik sodeloval podpredsednik Komisije Frans Timmermans. Varuhinja človekovih pravic je v otvoritvenem nagovoru poudarila, kako pomembno je, da imajo institucije EU vzpostavljene zanesljive postopke za zagotovitev, da se njeni člani in uradniki zavedajo, kako se z vplivom lahko izvaja pritisk. [S #2](#)

Varuhinja človekovih pravic je v preiskavi, ki se je nanašala na predstavnike tobačne industrije in je bila usmerjena predvsem v to, kako lobisti uporabljajo vpliv, [ugotovila](#), da Barrosova

Približno 800 strokovnih skupin svetuje Evropski komisiji glede politike.

Komisija – razen GD za zdravje – ni bila dovolj pregledna pri lobiranju v zvezi s tobakom ter zato ni v celoti izvajala pravil in smernic ZN na tem področju. Komisijo je pozvala, naj na spletu proaktivno objavi vse sestanke s tobačnimi lobisti ali njihovimi pravnimi zastopniki ter zapisnike teh sestankov. Komisija je

Dogodek evropske varuhinje človekovih pravic „Ali je Bruselj novi Washington DC? Preglednost pri lobiranju v EU“.

v svojem [mnenju](#) o priporočilu varuhinje človekovih pravic navedla, da že izpolnjuje svoje obveznosti iz Okvirne konvencije Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom (FCTC). Varuhinja človekovih pravic je [izrazila](#) veliko obžalovanje zaradi takega stališča, pri čemer je poudarila, da javno zdravje zahteva najvišji standard. [#4](#)

#4

Newstalk Lunchtime

[@EUombudsman](#) on tobacco lobbying in the EU:
[@EU_Commission](#) have an obligation not to hide
behind the non binding nature of the guidelines

Evropska varuhinja človekovih pravic o lobiranju v zvezi s tobakom v EU:
Evropska komisija se ne sme skrivati za nezavezujočo naravo smernic.

2.4 Etična vprašanja

Zaupanje javnosti v institucije EU lahko upade, če so državljani prepričani, da lahko višji uradniki ob lobiranju svojih nekdanjih sodelavcev zapustijo svoje delovno mesto in sprejmejo zaposlitev na primer v zasebnem sektorju. Varuhinja človekovih pravic je leta 2014 na podlagi dveh pritožb v zvezi s primeri „pojava vrtljivih vrat“ pripravila niz priporočil za obravnavanje takih primerov. V [dopisu](#) podpredsednici Komisije Kristalini Georgievi je poudarila, kako pomembno je, da Komisija jasno utemelji odobritev prihodnje zaposlitve nekdanjih višjih uradnikov.

Komisija je decembra začela objavljati imena nekaterih višjih uradnikov, ki so zapustili Komisijo zaradi nove zaposlitve. Javno razpoložljive informacije vključujejo prejšnje naloge zadevnih višjih uradnikov, njihovo novo vlogo in oceno Komisije glede mogočega navzkrižja interesov. Varuhinja človekovih pravic je izrazila zadovoljstvo s to potezo, ki je v skladu z njenimi [priporočili](#), vendar je poudarila, da Komisijo še vedno poziva, naj imena objavlja bolj redno in ne samo enkrat letno, kar je minimalna zakonska zahteva. Tudi druge institucije in agencije EU je pozvala, naj izvajajo te ukrepe za preglednost v skladu s kadrovskimi predpisi EU.

Zaposlitev po zaposlitvi pri Komisiji je bila tudi tema [dopisa](#), ki ga je varuhinja človekovih pravic poslala predsedniku Komisije Jeanu-Claudu Junckerju, v katerem je pozvala k večji proaktivni preglednosti pri zaposlitvah, ki jih sprejmejo nekdanji komisarji. Predsednik Juncker je odgovoril, da bo Komisija omogočila lažjo dostopnost zapisnikov svojih sej, na katerih bo odločala o dejavnostih nekdanjih komisarjev po končanem mandatu. Varuhinja človekovih pravic je v dopisu, ki ga je poslala decembra,

vztrajala pri svojem stališču, da bi morala Komisija proaktivno objavljati – po potrebi s prikritjem osebnih podatkov – mnenje *ad hoc* odbora za etiko, katerega mnenje Komisija upošteva pri oceni prihodnjih vlog komisarjev. #5

#5

Vicky Cann

Great letter to President Juncker from @EUombudsman to demand more transparency on #revolvingdoors moves by ex-comrs [http://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/60612/html.bookmark ...](http://www.ombudsman.europa.eu/cases/correspondence.faces/en/60612/html.bookmark...)

Pomemben dopis, ki ga je evropska varuhinja človekovih pravic poslala predsedniku Junckerju, v katerem je zahtevala več preglednosti pri potezah nekdanjih komisarjev v okviru „pojava vrtljivih vrat“.

Zaradi zagotavljanja visokega standarda etike v javnih upravah je treba tudi za zunanje svetovalce opraviti strogo oceno morebitnega navzkrižja interesov. To je bilo bistvo [primera](#), v katerem se je britanska nevladna organizacija pritožila zoper način, na katerega je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) obravnavala domnevno navzkrižje interesov članov njene delovne skupine za gensko spremenjene insekte. Varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da agencija EFSA ni zagotovila, da bi ji strokovnjaki iz akademskih krogov razkrili vse bistvene informacije. Predlagala je tudi, naj agencija EFSA pregleda pravila v zvezi z navzkrižjem interesov.

Na začetku leta 2015 je varuhinja človekovih pravic objavila rezultate svoje preiskave stanja na področju pravil o prijavljanju nepravilnosti v institucijah EU. Med preiskavo, [ki se je začela](#) julija 2014, je ugotovila, da sta samo dve od devetih institucij, ki jih je vprašal njen urad, uvedli notranja pravila o prijavljanju nepravilnosti. Taka pravila imata Komisija in Računsko sodišče, Parlament, Svet, Sodišče Evropske unije, Evropska služba za zunanje delovanje, Evropski ekonomsko-socialni odbor, Odbor regij in Nadzornik za varstvo podatkov pa jih nimajo. #6

#6

Transparency Int. EU

@EUombudsman finds that only 2/9 EU institutions have adequate #whistleblowing guidelines http://buzz.mw/bqc1k_f <http://bit.ly/QHjjNV>

Evropska varuhinja človekovih pravic je ugotovila, da imata samo dve od devetih institucij ustrezne smernice o prijavljanju nepravilnosti.

Odgovori so pokazali, da si je treba bolj prizadevati, da se javnosti in morebitnim prijaviteljem nepravilnosti pokaže, da institucije EU spodbujajo prijavljanje nepravilnosti in da bodo prijavitelje nepravilnosti zaščitile pred maščevanjem.

Preiskava, ki jo je varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2015 in se je nanašala na Evropsko službo za zunanje delovanje, je pokazala na potrebo po takih pravilih. Pritožnik, ki je bil član osebja Policijske misije Evropske unije (EUPM), se je po izgubi zaposlitve obrnil na varuhinjo človekovih pravic. Pritožnik je prejel dopis, v katerem je bilo navedeno, da je njegova pogodba o zaposlitvi prenehala osem dni po tem, ko je poveljnika civilne operacije in direktorja civilnih zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij pri Svetu Evropske unije obvestil o domnevnih nepravilnostih pri Policijski misiji EU. Že pred tem je poslal dopis vodji misije, v katerem je navedel 20 domnevnih nepravilnosti pri Policijski misiji EU. Varuhinja človekovih pravic je opozorila, da bi bilo na podlagi časa in besedila odpusta mogoče utemeljeno sklepati, da je bil pritožnik odpuščen, ker je opozoril na nepravilnosti. Kritična je bila tudi do *ad hoc* postopka notranjega pregleda, uporabljenega za proučitev pritožnikovih trditev.

Evropska služba za zunanje delovanje je proti koncu leta 2015 varuhinjo človekovih pravic obvestila, da je sprejela pravila Komisije o prijavljanju nepravilnosti in za svoje misije določila poseben postopek za prijavljanje nepravilnosti. Potrebna pravila o prijavljanju nepravilnosti sta sprejela tudi Parlament in Odbor regij. Varuhinja človekovih pravic bo proučila podrobnosti sprejetih pravil in pričakuje, da bodo pravila sprejele tudi druge institucije. Zanesljiva pravila na tem področju pomenijo večjo verjetnost razkritja morebitnih nepravilnosti v upravi EU.

2.5 Temeljne pravice

Zagotavljanje spoštovanja temeljnih pravic v institucijah EU je bistvo dela varuha človekovih pravic. Tudi tukaj so institucije EU uvedle pomembne spremembe kot rezultat dobrega sodelovanja z uradom varuha človekovih pravic. #7

Urad je preiskal – vzporedno z 19 člani evropske mreže varuhov človekovih pravic – ali se spoštujejo temeljne pravice migrantov med prisilnim vračanjem v njihove matične države. Varuhinja človekovih pravic je proučila vlogo agencije za meje EU Frontex pri skupnem prisilnem vračanju, 19 nacionalnih uradov varuhov človekovih pravic pa je pojasnilo, kako izvajajo prisilno vračanje njihove države članice. Varuhinja človekovih pravic je maja zaključila preiskavo z več **predlogi**, vključno s predlogoma, naj družine z otroki in nosečnice sedijo ločeno od drugih povratnikov ter da naj agencija promovira skupna pravila o uporabi sredstev prisile. Odziv agencije Frontex je bil vzoren.

#7

The Bureau

EU Ombudsman tells us Frontex has significant 'room for improvement' how it handles joint returns of illegal migrants <http://labs.thebureauinvestigates.com/is-frontex-bordering-on-chaos> ...

Evropska varuhinja človekovih pravic nam pojasni, da ima Frontex še „veliko možnosti za izboljšanje“ načina obravnavanja skupnega vračanja nezakonitih migrantov.

Decembra je Parlament podprl poziv varuhinje človekovih pravic, ki je sledil predhodni preiskavi leta 2013, naj agencija Frontex vzpostavi mehanizem za pritožbe v primeru morebitnih kršitev temeljnih pravic, ki izhajajo iz njenega dela. Komisija je nato predlagala osnutek uredbe o evropski mejni in obalni straži, ki naj bi nadomestila agencijo Frontex. Predlog je vključeval tudi mehanizem za pritožbe. [#8](#)

Varuhinja človekovih pravic je leta 2015 zaključila tudi preiskavo, ali države članice spoštujejo Listino Evropske unije o temeljnih pravicah pri porabi denarja za projekte, financirane iz Kohezijskega sklada EU. Maja 2014 je odprla preiskavo zaradi zaskrbljenosti, ki jo je izrazila predvsem civilna družba, da se morda denar EU porablja na način, ki posega v te pravice, kot je uporaba sredstev za projekte, s katerimi se invalidi institucionalizirajo, namesto da bi se jim pomagalo pri njihovem vključevanju v družbo. Na podlagi povratnih informacij nevladnih organizacij in nacionalnih varuhov človekovih pravic je varuhinja človekovih pravic za Komisijo pripravila [osem predlogov](#) v zvezi z njenim nadzorom nad državami članicami na tem področju. Komisija se je odzvala novembra in napovedala smernice za države članice o spoštovanju listine v kohezijski politiki, ki naj bi jim sledilo usposabljanje.

Primer, ki se je nanašal na temeljne pravice, je temeljil na pritožbi uslužbenke Parlamenta, ki ima hčerko s hudo možgansko okvaro. Uslužbenka se je obrnila na varuhinjo človekovih pravic, potem ko ji je Parlament hotel razveljaviti odstopanje, ki ji ga je odobril glede občasnih premestitev v okviru mobilnosti osebja. Varuhinja človekovih pravic je Parlament zaprosila, naj ohrani odstopanje, dokler bo hčerkino stanje zahtevalo materino prisotnost, tudi če to pomeni za nedoločen čas. Parlament se je strinjal s priporočilom.

2.6 Politika konkurence EU

Sklepi Komisije o vprašanjih v zvezi s konkurenco lahko močno vplivajo na podjetja, saj na primer določajo, ali se ta lahko med seboj združujejo, ali se zanje šteje, da upravljajo kartel, in ali uporabljajo nepošteno prakse. Tudi tukaj se uporabljajo visoki standardi Komisije v upravnih praksah, vključno z nepristranskostjo pri odločanju.

En primer se je nanašal na javne izjave o politiki konkurence, ki jih je dal leta 2012 in leta 2014 takratni komisar za konkurenco v zvezi s tekočo preiskavo morebitnega kartela. Ena od bank v preiskavi Crédit Agricole se je pritožila, da so izjave dajale vtis, da se je Komisija že odločila o končnem rezultatu preiskave. Po proučitvi primera je varuhinja človekovih pravic marca pozvala Komisijo, naj prizna, da je prišlo do nepravilnosti, in sprejme ukrepe za preprečitev podobnih težav v prihodnosti.

**Roberta
Metsola MEP**

[#HappeningNow](#): meeting with stakeholders, [#Frontex](#) & [@EUombudsman](#) on our report on agency [@EP_Petitions](#) [@EP_Justice](#)

Sestanek deležnikov, agencije Frontex in evropske varuhinje človekovih pravic v zvezi s poročilom o agenciji Frontex, ki sta ga pripravila odbor Evropskega parlamenta, in sicer Odbor za peticije in Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve.

Evropska komisarka za konkurenco
Margrethe Vestager.

#9

Finance
Times
London**Finance News
London**

European Ombudsman
criticises ex-regulator in C.
Agricole case [http://reut.
rs/1MviiHb](http://reuters/1MviiHb)

Evropska varuhinja človekovih pravic
je kritična do nekdanjega regulatorja
v primeru Crédit Agricole.

V svoji dokončni **odločbi** o zaključku preiskave, ki jo je izdala novembra, je izrazila zadovoljstvo, ker je Komisija sprejela ukrepe za preprečitev tega v prihodnosti. Ponovila je tudi svojo prvotno ugotovitev o nepravilnosti, saj se je Komisijo razumelo, kot da se je že pred zaključkom preiskave odločila glede sodelovanja pritožnika v kartelu. #9

2.7 Sodelovanje javnosti pri odločanju v EU

Državlani vse bolj zahtevajo pravico do sodelovanja pri odločanju v EU. Namen evropske državljanske pobude (EDP), ki se izvaja od leta 2012, je bil izpolniti to pričakovanje. Po pravilih pobude EDP lahko milijon državljanov iz vsaj sedmih držav članic zahteva, da Komisija sprejme zakon na določenem področju. #10

#10

ECAS NGO

For the @EUombudsman the EC's reply to the ECI must be detailed and transparent

Po mnenju evropske varuhinje človekovih pravic mora biti odgovor Evropske komisije na evropsko državljansko pobudo podroben in pregleden.

Varuhinja človekovih pravic se je po prejemu številnih pritožb v zvezi s pravnimi in praktičnimi zahtevami pri izvajanju državljanske pobude odločila raziskati postopek pobude EDP in vlogo Komisije v njem. Organizatorje pobude EDP, organizacije civilne družbe in druge zainteresirane državljane je pozvala, naj ji sporočijo, kako dobro deluje ta pobuda. Na teh odgovorih

temeljijo [smernice](#) za izboljšanje delovanja pobude EDP. Vključeni predlogi zagotavljajo trdno in jasno utemeljitev zavrnitve pobude EDP ter uvajajo enostavnejše in enotne zahteve za osebne podatke, potrebne za podpise v podporo. [#11](#)

Varuhinja človekovih pravic je te smernice [predstavila](#) na letnem dogodku „dan evropske državljanske pobude“, ki ga je aprila organiziral Evropski ekonomsko-socialni odbor. Poudarila je, da obstaja nevarnost, da pobuda EDP ne bo uspešna, če se bo nanjo gledalo kot na orodje, ki ga Komisija preprosto dopušča, namesto da bi se jo dejavno spodbujalo. Komisija je odgovorila, da si bo prizadevala za boljšo utemeljitev svojih odločitev za neukrepanje v primeru pobude in da je izboljšala programsko opremo za spletno zbiranje podatkov. [#12](#)

Na pomen posvetovanja z javnostjo se nanaša tudi [pritožba](#), ki jo je varuhinja človekovih pravic predložila evropsko združenje alternativnih operaterjev elektronskih komunikacij (ECTA). Združenje je Komisijo obtožilo, da pred predložitvijo predloga uredbe o evropskem enotnem trgu elektronskih komunikacij, ki vključuje postopno odpravljanje pristojbin za gostovanje, ni izvedla ustreznega javnega posvetovanja in ocene učinka. Varuhinja človekovih pravic je sklenila, da je imela Komisija, čeprav mora po navadi upoštevati minimalne standarde o javnem posvetovanju (v skladu s sporočilom Komisije iz leta 2002), tudi pravico določiti prednostne naloge politike in določiti politiko glede na posebno ozadje tega zakonodajnega predloga. Komisijo pa je pozvala, naj jasno opredeli svoja pravila o točno določenih in omejenih okoliščinah, v katerih lahko omeji javno posvetovanje zaradi prednostne naloge politike.

Predmet pritožbe, ki se je nanašala na javno posvetovanje, je bila tudi Evropska agencija za varnost hrane (EFSA). Velška nevladna organizacija [se je pritožila](#), da javno posvetovanje agencije EFSA o uporabi herbicida glifosata ni bilo uporabniku dovolj prijazno. Po posredovanju varuhinje človekovih pravic je agencija EFSA poenostavila svoje postopke za udeležbo v javnem posvetovanju.

2.8 Agencije EU

Večina dela varuhinje človekovih pravic se nanaša na preiskave, povezane s Komisijo, kar je odsev njene upravne velikosti, rezultatov in obsega nalog. Vendar pa imajo v življenju državljanov pomembno, čeprav posredno, vlogo tudi agencije EU, ki obravnavajo najrazličnejša vprašanja – vse od temeljnih pravic do zdravil, okolja in varnosti v letalstvu. So drugi največji vir preiskav, ki jih je opravila varuhinja človekovih pravic. Tako kot druge institucije morajo tudi agencije izpolnjevati najvišje standarde preglednosti, odgovornosti in etike.

ECI Campaign

.@EUombudsman: more can be done by the @EU_Commission to improve the #ECI. #eciday2015 #savetheECI

Po mnenju evropske varuhinje človekovih pravic bi lahko Evropska komisija naredila več za izboljšanje evropske državljanske pobude.

Maria L Sanchez B

#ECI as engaging tool requires that citizens feel not only heard but also listened to, says @EUombudsman [http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/decision.faces/en/59205/html.bookmark ...](http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/decision.faces/en/59205/html.bookmark...)

V skladu z evropsko državljansko pobudo kot orodjem vključevanja ni dovolj, da se državljane posluša, treba jih je tudi slišati, meni evropska varuhinja človekovih pravic.

#13

Miguel Ángel Blanes

Good job of European Ombudsman. Congratulations
[#transparency](#) [#opengov](#)
[#democracy](#)

Dobro opravljeno delo evropske varuhinje človekovih pravic. Čestitamo!

En [primer](#), povezan z agencijo, ki ga je leta 2015 obravnavala varuhinja človekovih pravic, se je nanašal na Evropsko agencijo za kemikalije (ECHA) s sedežem v Helsinkih. Varuhinja človekovih pravic je sprožila preiskavo na podlagi pritožbe, ki jo je vložila nevladna organizacija zoper predloge za testiranje, ki vključuje živali. Agencija ECHA je trdila, da takih predlogov ne more zavrniti, nevladna organizacija pa je ugovarjala, da bi bilo podatke za predloge za testiranje mogoče pridobiti z alternativno metodo. Varuhinja človekovih pravic je sklenila, da je bila razlaga agencije ECHA glede svoje vloge preveč dosledna. Agenciji ECHA je predlagala, naj od vseh registracijskih zavezancev zahteva, da dokažejo, da so si prizadevali za preprečitev preskusov na živalih, in da naj jim zagotovi informacije, ki bi jim lahko omogočili, da se izognejo testiranju na živalih. Agencija ECHA se je strinjala z izvedbo obeh predlogov. [#13](#)

Oktobra 2015 je bila v [ospredju](#) Izvajalska agencija za raziskave s sedežem v Bruslju. Primer se je nanašal na zavrnitev prijave na mesto začasno zaposlenega podiplomskega študenta v okviru raziskovalnega programa EU. Univerza je pritožniku najprej ponudila to mesto, potem pa ga je obvestila, da je zaradi njegovega pripravnništva, opravljenega v zasebnem podjetju, njegova prijava „etično nesprejemljiva“, kot razlog za to pa med drugim navedla pravni spor med člani skupine in navedenim podjetjem. Pritožnik se je pritožil pri agenciji, ki mu je odgovorila, da o zaposlovanju raziskovalcev odločajo upravičenci do nepovratnih sredstev, v tem primeru univerza. Raziskovalec se je obrnil na varuhinjo človekovih pravic, pri čemer je navedel, da postopek ni bil pregleden. Varuhinja človekovih pravic je agenciji priporočila, naj izboljša svoj nadzor nad praksami zaposlovanja, ki jih uporabljajo institucije pri dodeljevanju raziskovalnih štipendij. Agencija je priporočilo sprejela.

Drug [primer](#) se je nanašal na Izvajalsko agencijo za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo (EACEA), ki jo je majhna skupina na ravni skupnosti na Irskem obtožila, da je nepošteno skrajšala rok za oddajo vlog za financiranje projektov partnerstev med mesti. Agencija EACEA je po posredovanju varuhinje človekovih pravic pojasnila svoje ukrepe in pritožnik bo lahko sodeloval v projektu partnerstva za leto 2016.

Poglavje 3

20. obletnica delovanja urada varuha človekovih pravic

Evropska varuhinja človekovih pravic s poslancema EP Petrom Jahrom (levo) in Seánom Kellyjem (desno) na praznovanju 20. obletnice delovanja urada evropskega varuha človekovih pravic.

Urad evropskega varuha človekovih pravic, ki je bil ustanovljen z Maastrichtsko pogodbo, je leta 2015 dopolnil 20 let delovanja. V počastitev te obletnice je Emily O'Reilly junija organizirala konferenco, na katero so bili povabljeni njena predhodnika Jacob Söderman in Nikiforos Diamandouros ter drugi varuhi človekovih pravic in akademiki, na njej pa so razpravljali o razvoju urada varuha človekovih pravic in ključnih vprašanjih, kot so preglednost, dobro upravljanje in preudarnost varuha človekovih pravic. Varuhinja človekovih pravic je v svojem govoru na konferenci poudarila, da njeno delo omogoča dejstvo, da institucije EU še naprej sprejemajo in spoštujejo vlogo varuha človekovih pravic v okviru širše javne uprave.

Konferenca za obeležitev 20. obletnice delovanja urada evropskega varuha človekovih pravic.

Evropska varuhinja človekovih pravic s Cecilio Wikström (desno) in Marlene Mizzi (levo), predsednico oziroma podpredsednico Odbora Evropskega parlamenta za peticije, na sprejemu za obeležitev 20. obletnice delovanja urada evropskega varuha človekovih pravic.

Urad je novembra obletnico praznoval s sprejemom v Evropskem parlamentu, na katerem je bila gostujoča govornica predsednica Odbora za peticije Cecilia Wikström. Dogodka se je udeležilo več poslancev EP, nacionalnih varuhov človekovih pravic, kontaktnih oseb v institucijah EU in drugih deležnikov.

Evropska varuhinja človekovih pravic predstavlja svoje *Letno poročilo za leto 2014* predsedniku Evropskega parlamenta Martinu Schulzu.

4.1 Evropski parlament

Varuhinja človekovih pravic meni, da so dobri odnosi z Evropskim parlamentom bistveni za njeno delo. Leta 2015 se je sestala s predsednikom Martinom Schulzem in več kot 30 poslanci Evropskega parlamenta (EP) iz vseh glavnih političnih skupin in iz različnih držav. Na zahtevo se je udeležila sej odborov. Lani je nastopila pred Odborom Evropskega parlamenta za peticije in Odborom za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve. Govorila je tudi na [skupni obravnavi](#) „Na poti k višji stopnji odgovornosti, preglednosti in integritete v institucijah EU“.

4.2 Odbor za peticije

Varuhinja človekovih pravic je v stalnem dialogu z Odborom za peticije. Ta stik je ključen za zagotavljanje podpore državljanom in prebivalcem EU pri njihovih težavah ter za medsebojno usklajevanje dela varuhinje človekovih pravic in odbora. Varuhinja človekovih pravic obravnava pritožbe zoper institucije, organe in agencije EU, Odbor za peticije pa obravnava peticije v zvezi s področji dejavnosti EU po vsej Evropi. Leto 2015 je bilo še eno leto uspešnega sodelovanja s predsednico odbora Cecilio Wikström in poslanci EP iz vseh političnih skupin.

Varuhinja človekovih pravic ceni nenehna skupna prizadevanja za preoblikovanje EU, da bi postala bolj v storitve usmerjena in prijaznejša za državljane.

4.3 Evropska komisija

Evropska komisija je izvršilni organ EU, odgovoren tudi za glavnino upravnega dela v EU, ki mu javnost namenja veliko pozornosti. Zaradi tega je predmet večine pritožb, ki jih prejme varuhinja človekovih pravic. Varuhinja človekovih pravic zato tesno sodeluje s Komisijo in se je leta 2015 trikrat srečala s predsednikom Junckerjem, večkrat pa tudi s podpredsedniki, komisarji in generalnim sekretarjem. Med letom so se prav tako nadaljevala mesečna srečanja na ravni služb. Varuhinja človekovih pravic se spominja tega leta kot leta stalnega prizadevanja za povečanje preglednosti in tesnega sodelovanja s Komisijo.

Evropska varuhinja človekovih pravic s predsednikom Evropske komisije Jean-Claudom Junckerjem.

Evropska varuhinja človekovih pravic s podpredsednikom Evropske komisije Fransom Timmermansom.

4.4 Druge institucije in agencije EU

Pomembno je tudi sodelovanje evropske varuhinje človekovih pravic z drugimi institucijami in agencijami EU za pomoč pri izboljšanju njihove upravne kulture in medinstitucionalnega sodelovanja. Varuhinja človekovih pravic se je leta 2015 srečala z generalnim sekretarjem Sveta Evropske unije, izvršnim direktorjem Evropske agencije za varnost hrane, podpredsednikom Evropskega ekonomsko-socialnega odbora, Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, izvršnim direktorjem Evropske agencije za kemikalije, predsednikom Evropske investicijske banke ter začasnim direktorjem Agencije Evropske unije za temeljne pravice. Ta srečanja so sestavni del

njenih pristojnosti za spodbujanje „zlatega standarda“ v javni upravi ter njene strategije za povečanje pomena, prepoznavnosti in vpliva urada v imenu državljanov. [#14](#) [#15](#)

#14

Aidan O'Sullivan

Good meeting just now between [@EUombudsman](#) and [@FedericaMog](#) [@eu_eas](#) in [#Strasbourg](#)

Uspešno srečanje evropske varuhinje človekovih pravic in predstavnice EU za zunanje zadeve in varnostno politiko Federice Mogherini v Strasbourg.

#15

European Ombudsman

[.@euombudsman](#) just concluded a fruitful meeting with [@EIBtheEUBank](#) President, Werner Hoyer & VP Jonathan Taylor

Evropska varuhinja človekovih pravic je pravkar končala uspešen sestanek s predsednikom Evropske investicijske banke Wernerjem Hoyerjem in njenim podpredsednikom Jonathanom Taylorjem.

4.5 Konvencija ZN o pravicah invalidov

Varuhinja človekovih pravic lahko ugotovi nepravilnost, če institucija EU krši katero koli pravico iz Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov.

Leta 2015 je strokovni odbor ZN za pravice invalidov pregledal izvajanje konvencije v EU. Varuhinja človekovih pravic je kot članica okvira za spremljanje tega izvajanja zagotovila primere preiskav, ki jih je opravil njen urad. Dejavno je sodelovala tudi pri preoblikovanju okvira.

Eno od pritožb, ki jih je obravnavala varuhinja človekovih pravic, je vložil gluhi kandidat, ki je zaprosil za podaljšanje časa pri opravljanju preskusov izbirnega postopka za natečaj Evropskega urada za izbor osebja (EPSO). Urad EPSO njegovi prošnji ni ugodil in kandidat se je obrnil na varuhinjo človekovih pravic, ki se zdaj o tem vprašanju posvetuje z deležniki in strokovnjaki.

#16

**Catherine
Naughton**

@EUombudsman recommends fully independent, adequately resourced CPRD monitoring framework with appropriate legal basis [#eucrpframework](#)

Evropska varuhinja človekovih pravic priporoča popolnoma neodvisen in ustrezno financiran okvir za spremljanje izvajanja Konvencije o pravicah invalidov z ustrezno pravno podlago.

Pri drugi pritožbi je varuhinja človekovih pravic menila, da je nesprejemljivo, da Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo na konferenci Erasmus+ ni mogla zagotoviti tolmačenja z znakovnim jezikom, čeprav je najprej potrdila, da bo. Organizatorji so nekaj dni pred dogodkom prosilcem sporočili, da je tolmač, ki bi moral opraviti storitev, odpovedal. Varuhinja človekovih pravic je agencijo pozvala, naj pregleda svoje ureditve za zagotavljanje tolmačenja z znakovnim jezikom, da se težava ne bi ponovila. [#16](#)

Poglavje 5

Evropska mreža varuhov človekovih pravic

Pritožbe, posredovane drugim institucijam in organom; pritožniki, ki jim je evropska varuhinja človekovih pravic v letu 2015 svetovala, naj se obrnejo na druge institucije in organe

Član evropske mreže varuhov človekovih pravic

512 52,7 %

od tega:

470 nacionalni ali regionalni varuh človekovih pravic ali podoben organ (48,4 %)

42 Odbor Evropskega parlamenta za peticije (4,3 %)

Evropska komisija

137 14,1 %

Druge institucije in organi

439 45,2 %

Opomba: Seštevek teh deležev je večji od 100 %, ker je v nekaterih primerih varuhinja človekovih pravic pritožniku zagotovila več nasvetov.

Strateški cilj evropske varuhinje človekovih pravic je povečati vpliv, pomen in prepoznavnost urada. Leta 2015 je evropska varuhinja človekovih pravic skupaj s svojimi kolegi varuhi človekovih pravic na nacionalni ravni začela s preoblikovanjem evropske mreže varuhov človekovih pravic za povečanje njene prepoznavnosti in pomena za evropsko javnost. Mreža vključuje 96 uradov iz 36 evropskih držav in Odbor Evropskega parlamenta za peticije.

Evropska varuhinja človekovih pravic je na podlagi prispevkov članov evropske mreže varuhov človekovih pravic pripravila niz predlogov za njeno preoblikovanje. Med ključnimi spremembami sta bila uvedba vzporednih preiskav, ki jih izvajajo evropska varuhinja človekovih pravic in uradi nacionalnih varuhov človekovih pravic, ter tesnejše sodelovanje pri izbranih temah v skupnem interesu.

Tak primer je bila navedena vzporedna preiskava prisilnega vračanja nezakonitih migrantov iz EU. Evropska varuhinja človekovih pravic je preverila, kako agencija Frontex obravnava

#17

**Gundi
Gadesmann**

Network of EU Ombudsmen:
Investigators exchange
experiences on [@FrontexEU](#)
forced joint return flights
[@EUombudsman](#)

Evropska mreža varuhov človekovih pravic: preiskovalci izmenjujejo izkušnje pri poletih, ki jih skupno organizirata agencija Frontex in države članice za prisilno vračanje.

ta prisilna vračanja, njeni kolegi iz 19 nacionalnih uradov pa so preverili, kako se to obravnava v državah članicah. Na podlagi njihovih ugotovitev je evropska varuhinja človekovih pravic pripravila niz predlogov za agencijo Frontex. Preiskovalci, ki so sodelovali v vzporedni preiskavi, so se oktobra v Madridu udeležili sestanka za nadaljnje spremljanje. [#17](#)

Evropska varuhinja človekovih pravic je decembra po razpravah z nacionalnimi kolegi Komisijo obvestila, da bo sledila preiskava, v kateri bo evropska mreža varuhov človekovih pravic preverila, ali se denar iz sklada EU za azil, migracije in vključevanje (AMIF) na ravni držav članic porablja ob spoštovanju temeljnih pravic migrantov.

Drug primer tematskega sodelovanja je posvetovanje, ki ga je decembra začela evropska varuhinja človekovih pravic z vsemi kolegi iz mreže o preglednosti pri lobiranju. Cilj je zagotoviti smernice za javne uslužbence na ravni EU in nacionalni ravni glede njihovih stikov z zastopniki interesov. Odločitev evropske varuhinje človekovih pravic, da se osredotoči na to vprašanje, izhaja iz dejstva, da so predmet lobističnega pritiska uprava EU in tudi nacionalne uprave. Pri smernicah o preglednosti pri lobiranju je treba za zagotovitev njihove učinkovitosti upoštevati večplastno stvarnost. [g+ #2](#)

[g+](#)

#2

Evropska varuhinja človekovih pravic

Evropska varuhinja človekovih pravic je bila ta teden na obisku na Dunaju in v Budimpešti za izmenjavo stališč z avstrijskim in madžarskim varuhom človekovih pravic o načrtih za krepitev sodelovanja v okviru evropske mreže varuhov človekovih pravic. Srečala se je tudi z novinarji, deležniki in uradniki Agencije Evropske unije za temeljne pravice.

Med predlogi za preoblikovanje mreže je bila tudi zamisel o vsakoletni organizaciji večjega seminarja evropske mreže varuhov človekovih pravic v Bruslju, namenjenega razpravi o temi, ki je v ključnem interesu javnosti. Poleg tega je evropska varuhinja

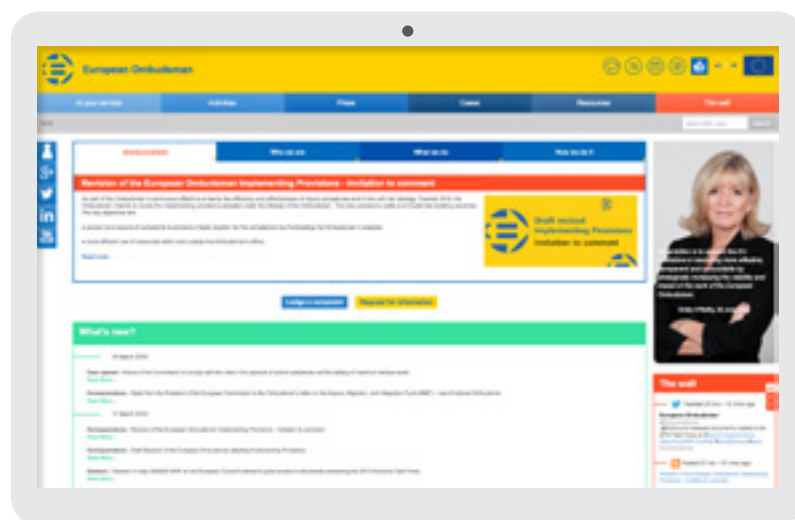

Seminar evropske mreže varuhov človekovih pravic v Varšavi.

človekovih pravic začela izboljševati notranji postopek za obravnavanje vprašanj nacionalnih uradov v zvezi z zakonodajo EU. S tem bo zagotovila, da bodo njeni kolegi na nacionalni ravni pravočasno dobili odgovore, ki jih bo prejela od institucij EU, in jih bodo lahko uporabili v svojih preiskavah. Poleg tega je zaželeno, naj uradi nacionalnih varuhov človekovih pravic predložijo skupne prispevke za javna posvetovanja Evropske komisije o zakonodajnih predlogih, ki se nanašajo na pravice državljanov.

Interaktivni vodnik evropske varuhinje človekovih pravic vsako leto na tisoče državljanom pomaga poiskati ustrezen organ, na katerega se lahko obrnejo pri reševanju svojih težav.

Deseti nacionalni seminar evropske mreže varuhov človekovih pravic je potekal aprila v Varšavi. Na konferenci z naslovom „Ombudsmen against discrimination“ (Varuhi človekovih pravic v boju proti diskriminaciji) je bilo obravnavano, kako varuhi človekovih pravic obravnavajo primere, ki vključujejo diskriminacijo, pravice pripadnikov narodnostnih manjšin in pravice starejših.

Varuhinja človekovih pravic je decembra obiskala svoja kolega na Dunaju in v Budimpešti. Pogovori v obeh prestolnicah so bili usmerjeni v vprašanja, kot so temeljne pravice, preglednost in lobiranje. Obisk je potekal v okviru cilja varuhinje človekovih pravic povečati prepoznavnost mreže in poudariti pomen sodelovanja na nacionalni in evropski ravni.

Publikacija urada evropskega varuha človekovih pravic z naslovom *Težave z EU? Kdo vam lahko pomaga?* vsebuje več informacij o drugih pravnih sredstvih.

6.1 Proračun

Urad evropskega varuha človekovih pravic ima v proračunu EU ločen oddelek, ki je razdeljen na tri naslove. Naslov 1 zajema plače, nadomestila in druge izdatke v zvezi z zaposlenimi. V naslovu 2 so vključene nepremičnine, pohištvo, oprema in razni izdatki iz poslovanja. Naslov 3 pa vsebuje izdatke za splošne naloge, ki jih izvaja institucija. Odobrena proračunska sredstva so leta 2015 znašala 10 346 105 EUR.

Za zagotavljanje učinkovitega upravljanja sredstev, notranji revizor urada evropskega varuha človekovih pravic opravlja redne preglede notranjih nadzornih sistemov institucije in finančnega poslovanja urada. Kot v primeru drugih institucij EU je tudi pri uradu evropskega varuha človekovih pravic za revizijo pristojno Evropsko računsko sodišče.

6.2 Uporaba virov

Urad evropskega varuha človekovih pravic vsako leto sprejme [letni načrt upravljanja](#), v katerem so poudarjeni konkretni ukrepi, ki jih mora sprejeti, da bo uresničil cilje in prednostne naloge institucije. Letni načrt upravljanja za leto 2015 je bil prvi načrt, ki je temeljil na njegovi strategiji „[Do leta 2019](#)“.

Osebe urada evropskega varuha človekovih pravic.

Beate Gminder se je pridružila uradu evropskega varuha človekovih pravic kot generalna sekretarka.

6.3 Sodelavci evropske varuhinje človekovih pravic

V instituciji so zaposleni visoko usposobljeni ljudje, ki govorijo več jezikov. To jim omogoča, da lahko pritožbe zaradi nepravilnosti obravnavajo v 24 uradnih jezikih EU in ozaveščajo o delu varuhinje človekovih pravic. Leta 2015 je bilo v kadrovskem načrtu urada evropskega varuha človekovih pravic 66 delovnih mest. Septembra se je kot generalna sekretarka uradu pridružila Beate Gminder, ki je nadomestila Iana Hardena ob njegovi upokojitvi.

Popoln in redno posodobljen seznam zaposlenih, vključno s podrobnimi informacijami o sestavi urada in nalogami vsakega oddelka, je na voljo na [spletišču evropskega varuha človekovih pravic](#).

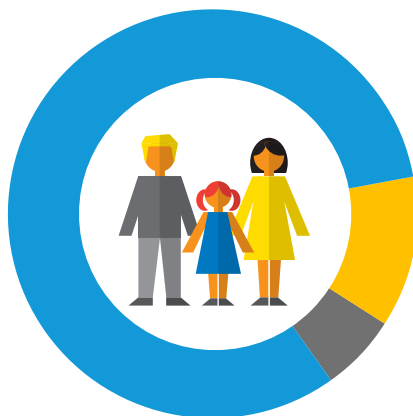

Poglavje 7

Vrsta in vir pritožb

Urad evropskega varuha človekovih pravic od leta 2015 nenehno prilagaja svoje preiskovalne postopke za povečanje njihove učinkovitosti in večji vpliv na večje število državljanov. Več primerov, ki so temeljili na pritožbi, se zato ni sprožilo posamično, temveč so se obravnavali v okviru strateških preiskav, npr. preglednost pri pogajanjih o partnerstvu TTIP, sestava strokovnih skupin ali spoštovanje človekovih pravic v okviru kohezijskih skladov EU. S tem bolj proaktivnim strateškim pristopom so se skoraj zagotovo preprečile druge posamezne pritožbe.

17 033
državljanov, ki jim je
evropska varuhinja
človekovih pravic
pomagala leta 2015

13 966

nasvetov prek interaktivnega vodnika
na spletišču urada evropskega varuha
človekovih pravic

2 007

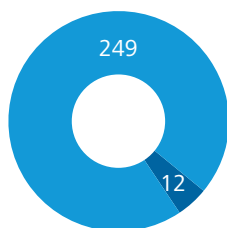
pritožb, obravnavanih leta 2015

1 060

zahtevkov za informacije, na katere so
odgovorile službe evropskega varuha
človekovih pravic

261

preiskav, ki jih je evropska
varuhinja človekovih pravic
sprožila leta 2015

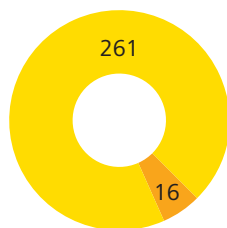

preiskav, sproženih na
podlagi pritožb

preiskav, sproženih
na lastno pobudo
(vključno s tremi
strateškimi
preiskavami) ⁽¹⁾

277

preiskav, ki jih je evropska
varuhinja človekovih
pravic zaključila leta 2015

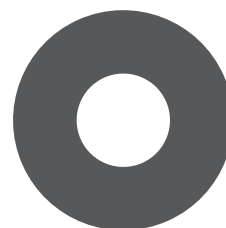

zaključenih preiskav
na podlagi pritožb

zaključenih
preiskav na lastno
pobudo (vključno
z osmimi strateškimi
preiskavami) ⁽²⁾

6

strateških
pobud ⁽³⁾

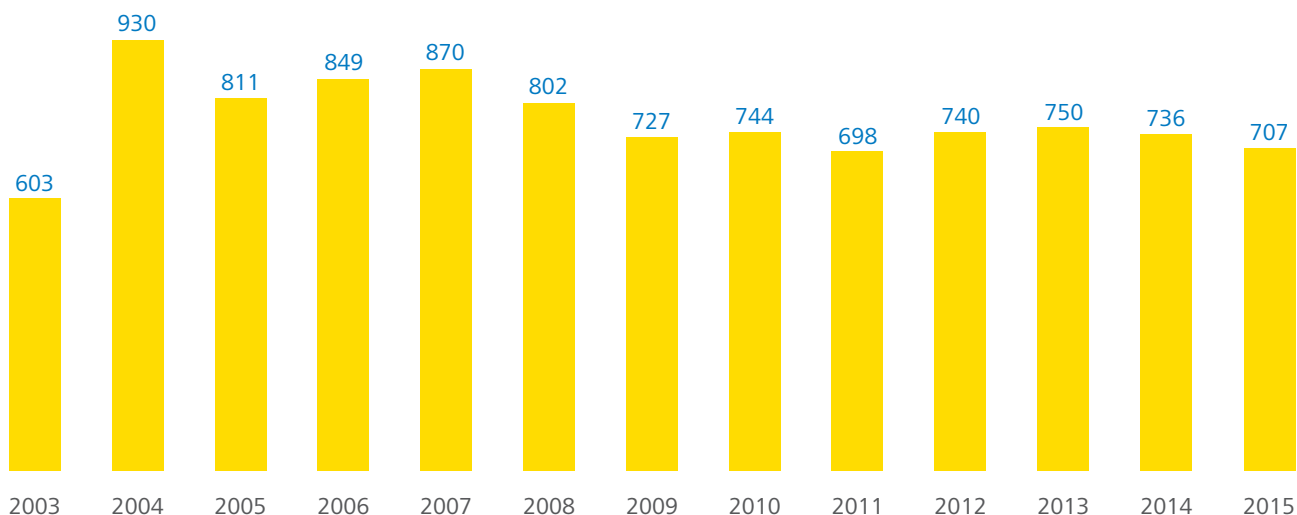

⁽¹⁾ Tehnične preiskave na lastno pobudo (ki temeljijo npr. na pritožbah državljanov nečlanic EU) se razlikujejo od strateških preiskav na lastno pobudo (npr. o preglednosti pri dialogu in zapoznelem plačilu).

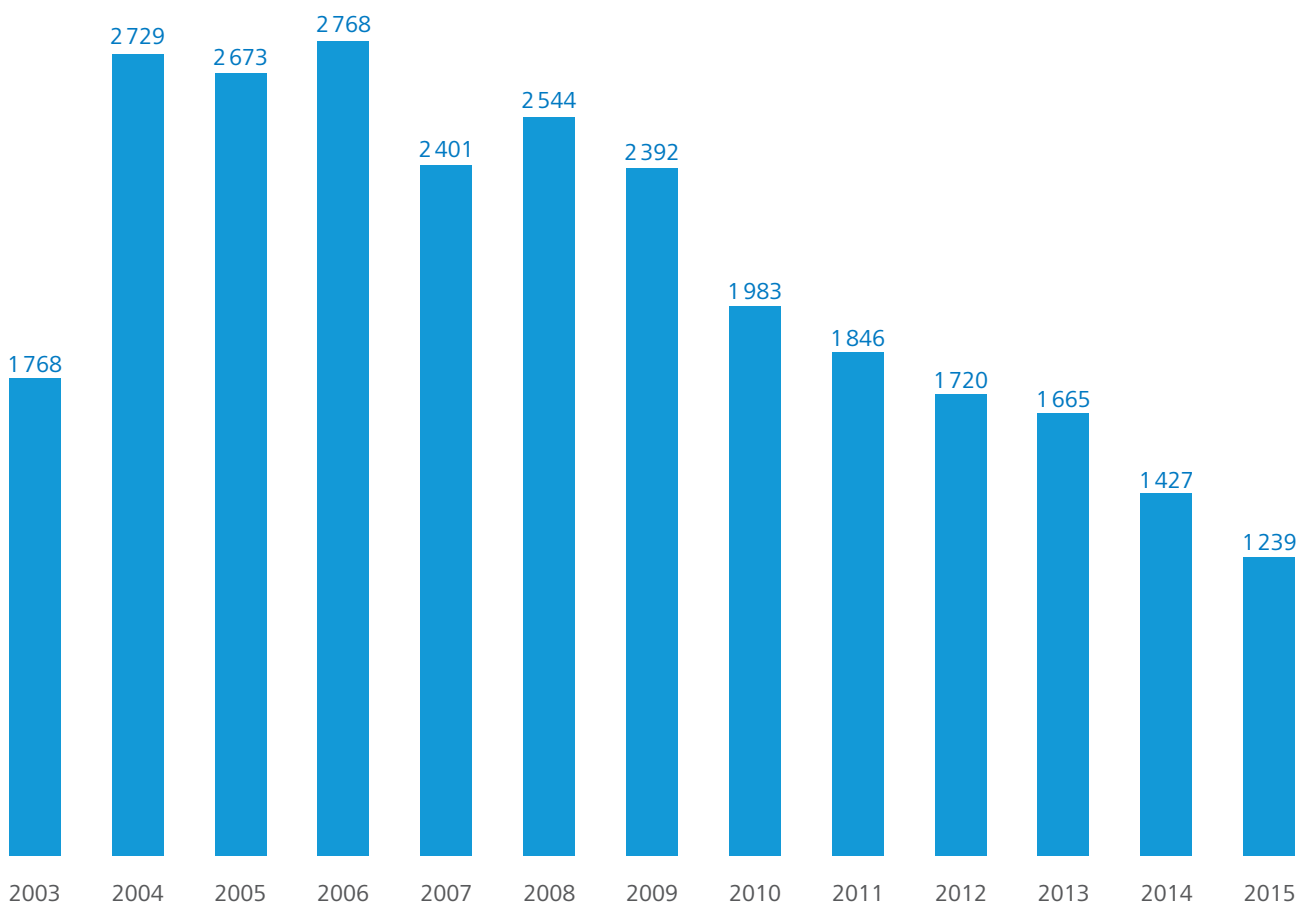
⁽²⁾ Te vključujejo strateške preiskave o preglednosti pri pogajanjih o partnerstvu TTIP, prijavljanju nepravilnosti, evropski državljanski pobudi, temeljnih pravicah v kohezijski politiki EU in prisilnih vračanjih v okviru agencije Frontex.

⁽³⁾ Evropska varuhinja človekovih pravic se je odločila, da preuči več strateško pomembnih tem, ne da bi za to sprožila preiskavo, npr. preglednost v Evropski centralni banki, dejavnosti nekdanjih komisarjev po končanem mandatu ter Sklad za azil, migracije in vključevanje (AMIF).

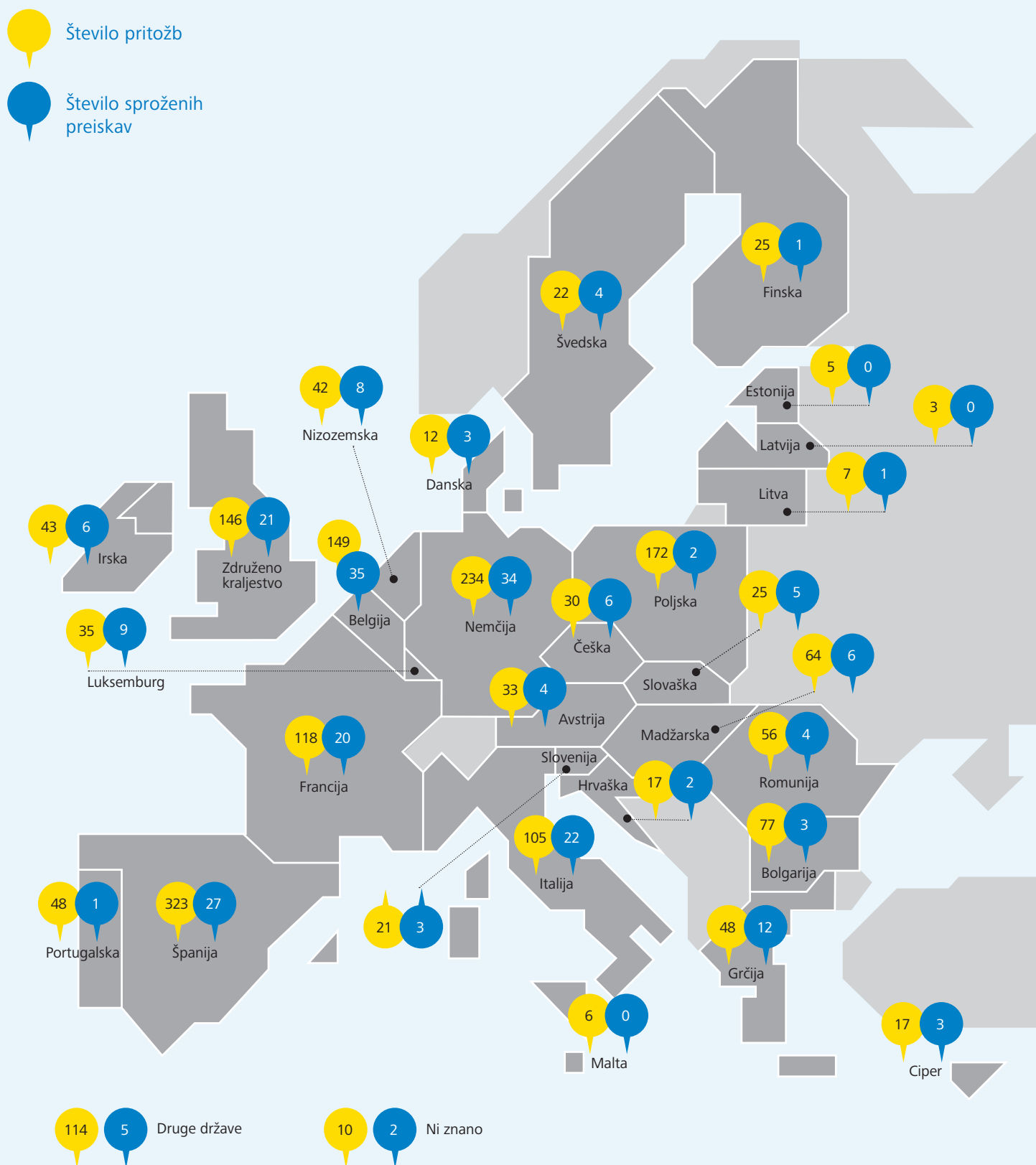
Število pritožb v okviru mandata urada evropskega varuha človekovih pravic v obdobju 2003–2015

Število pritožb zunaj mandata urada evropskega varuha človekovih pravic v obdobju 2003–2015

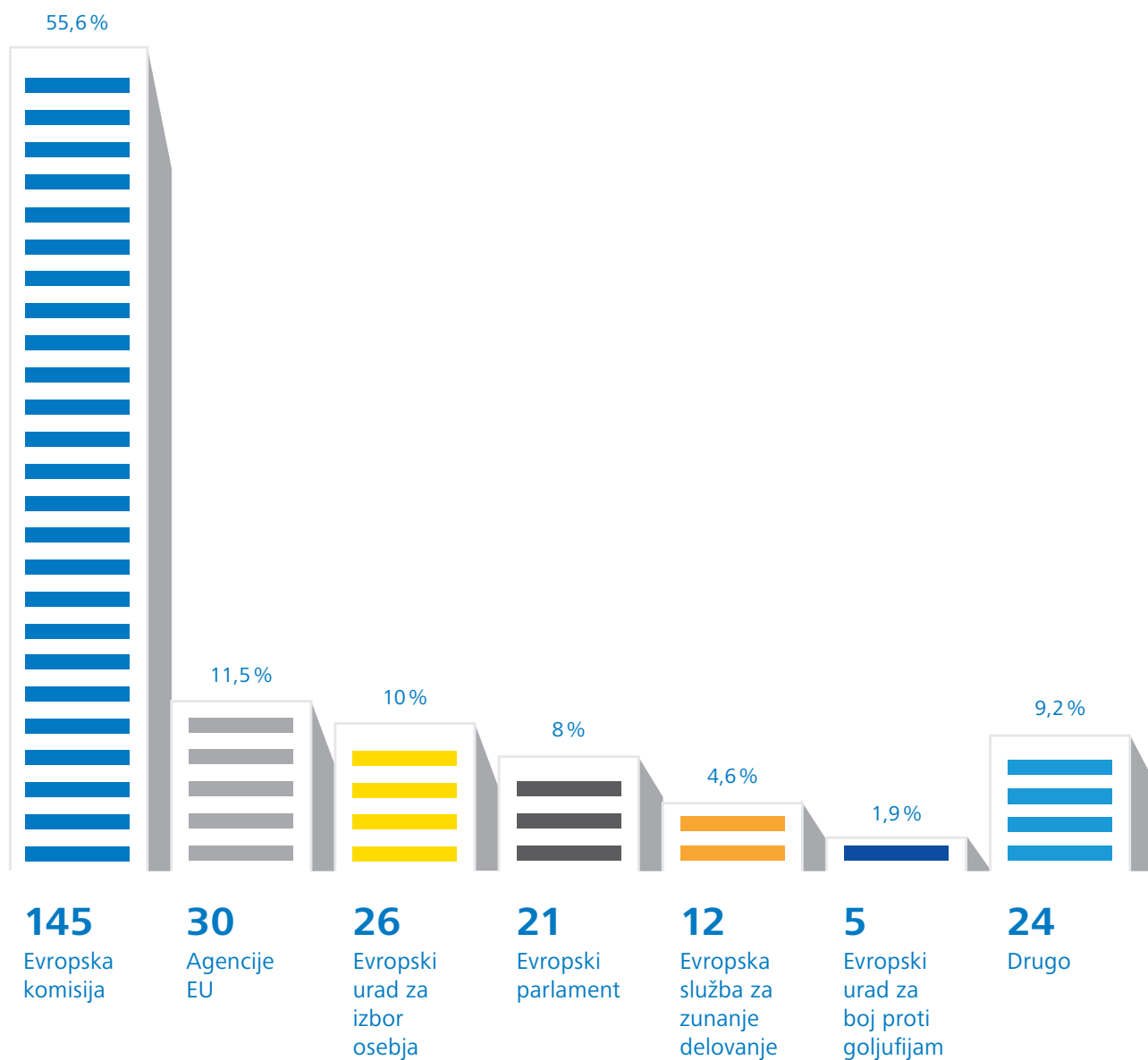

Porazdelitev evidentiranih pritožb in preiskav, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic sprožila leta 2015, po državah

Preiskave, ki jih je leta 2015 izvedel urad evropske varuhinje človekovih pravic, so se nanašale na naslednje institucije:

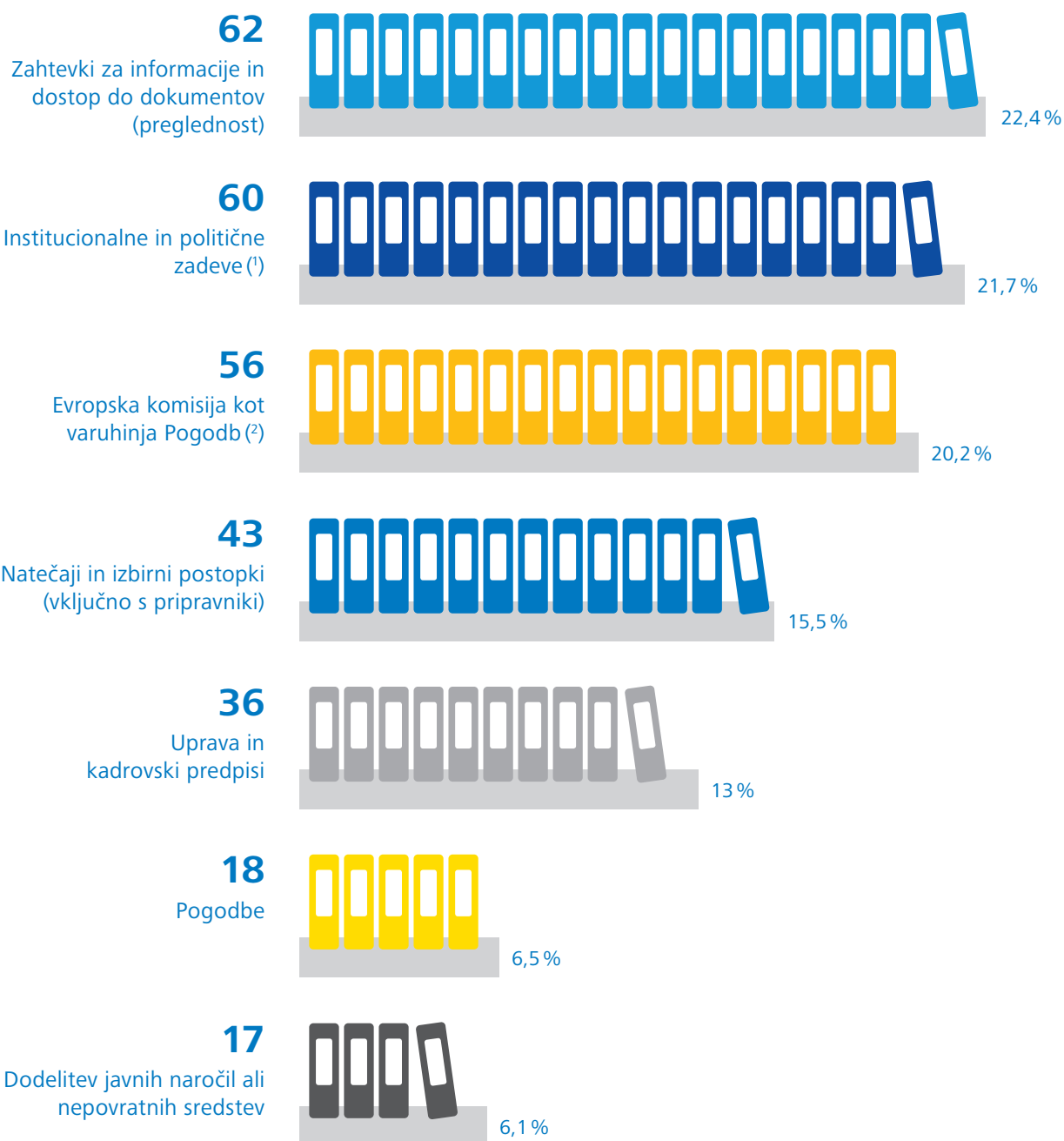

Opomba: Ena preiskava na lastno pobudo, sprožena leta 2015 (o preglednosti trialoga), se je nanašala na več institucij. Zato je seštevek vseh deležev večji od 100 %.

Poglavje 9 O čem?

Predmet preiskav, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2015

Opomba: V nekaterih primerih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila preiskavo, ki se je nanašala na dva ali več predmetov. Zato je seštevek vseh deležev večji od 100 %.

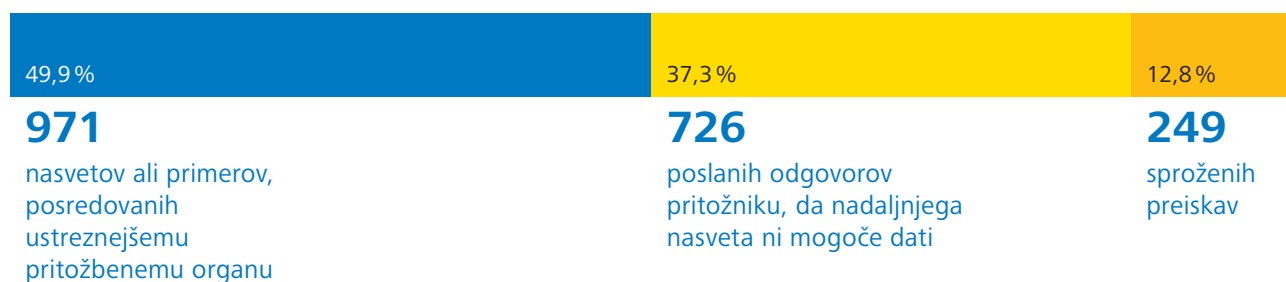
⁽¹⁾ Na primer navzkrižje interesov ali zamude in druge pomanjkljivosti postopkov institucij.

⁽²⁾ Na primer postopki Komisije pri domnevni kršitvi zakonodaje EU v državi članici.

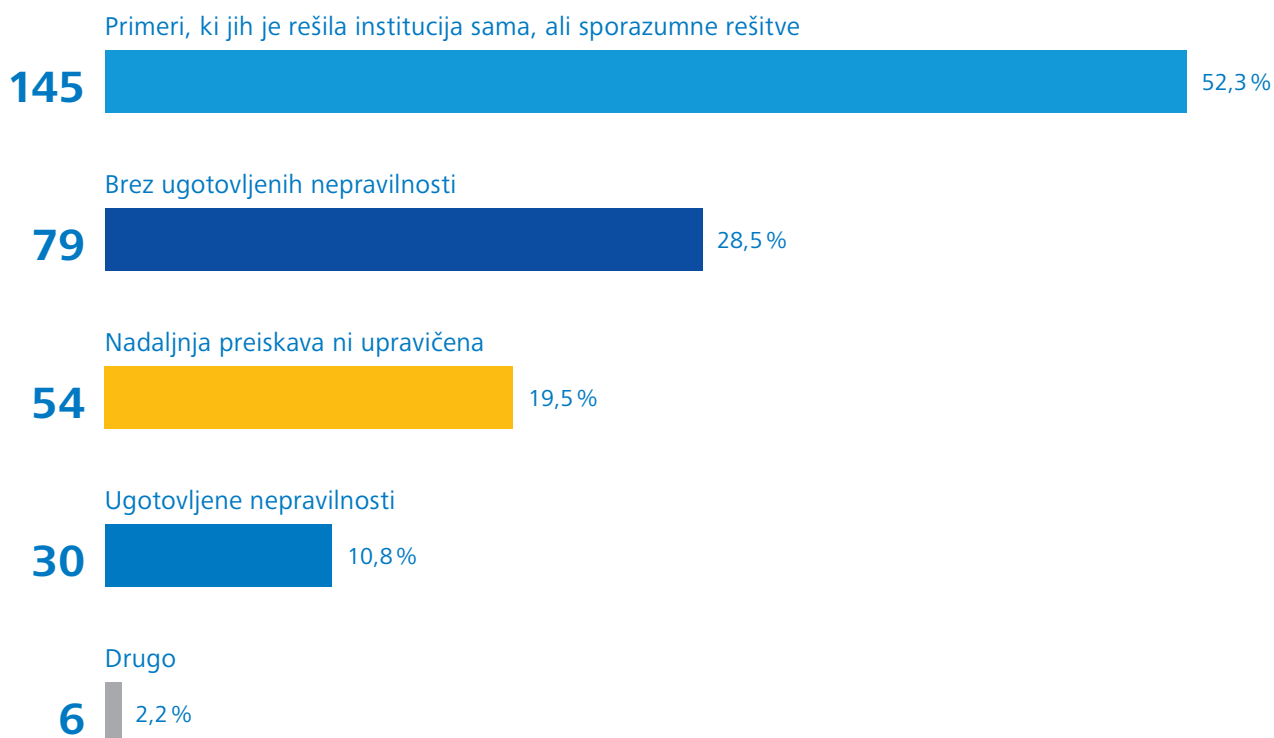

Vrsta ukrepov, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic sprejela v zvezi s prejetimi pritožbami v letu 2015

Rezultati preiskav, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2015

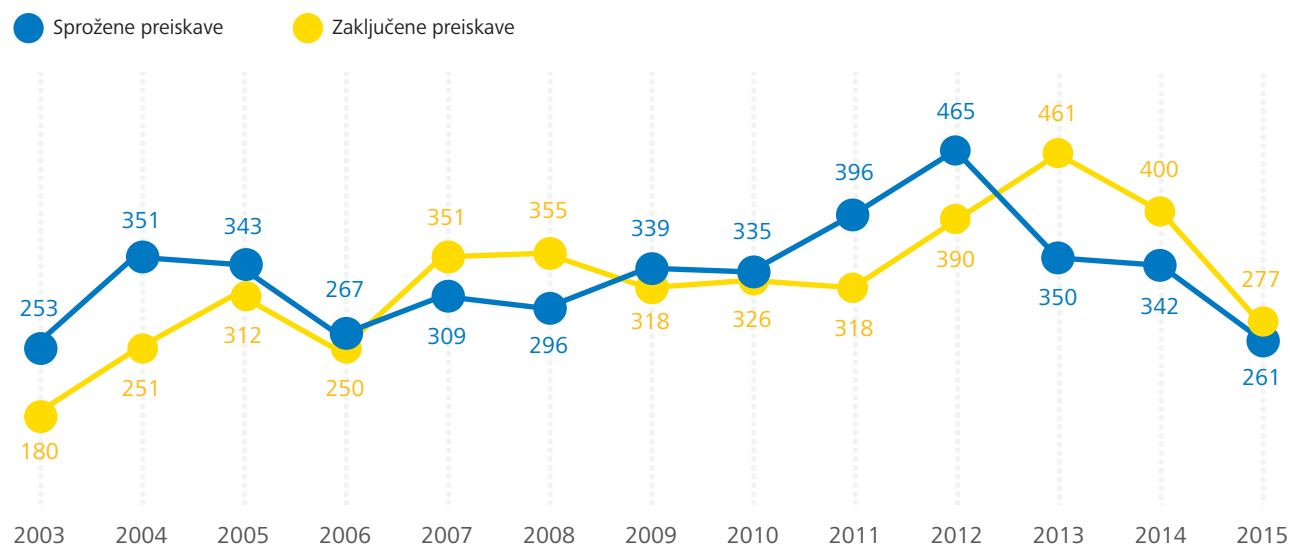

Opomba: V nekaterih primerih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila preiskave iz dveh ali več razlogov. Zato je seštevek vseh deležev večji od 100 %.

Preiskave, pri katerih je evropska varuhinja človekovih pravic leta 2015 ugotovila nepravilnosti

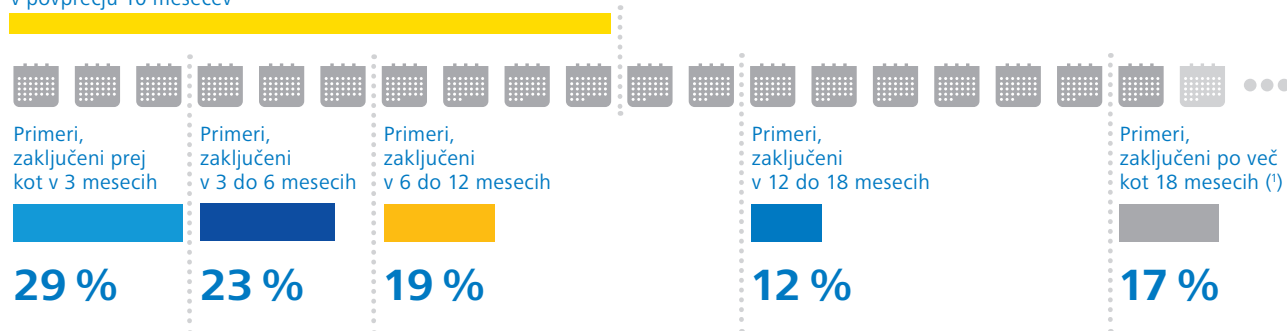

Gibanje števila preiskav, ki jih je izvedel urad evropskega varuha človekovih pravic

Trajanje preiskav pri primerih, ki jih je evropska varuhinja človekovih pravic zaključila leta 2015

v povprečju 10 mesecev

(*) Nekateri zapleteni primeri zahtevajo več krogov posvetovanj s pritožnikom in zadevno institucijo. Urad evropskega varuha človekovih pravic tako v celoti ugotovi dejstva in poskuša poiskati rešitev, sprejemljivo za obe strani.

Za evropsko varuhinjo človekovih pravic je izjemnega pomena izvajanje strateških preiskav, ki so v javnem interesu. Vendar večino svojega dela namenja primerom, ki temeljijo na pritožbah državljanov, podjetij, združenj ter nevladnih in drugih organizacij.

Varuh človekovih pravic zagotavlja, da je brezplačna storitev vložitve pritožb poštena, pregledna in preprosta, kolikor je to mogoče. Pritožniki mu lahko pošljejo pritožbe v kakršni koli pisni obliki, tudi na [spletnem pritožbenem obrazcu](#). Vsakemu pritožniku je dodeljen vodja primera, ki je tudi kontaktna oseba.

Evropski varuh človekovih pravic pri pritožbi, ki ni v njegovi pristojnosti, po možnosti pritožniku svetuje o drugih organih, ki mu morda lahko pomagajo. Lahko se tudi odloči, da pritožbe posreduje drugim organom, na primer članu evropske mreže varuhov človekovih pravic, če se pritožnik strinja.

Če varuh človekovih pravic ugotovi, da nova pritožba ne izpolnjuje meril glede sprejemljivosti ali da razlogi za sprožitev preiskave v zvezi s sicer dopustno pritožbo niso zadostni, pojasni svojo odločitev in svetuje, kadar koli je to mogoče in primerno. V dopisu pritožniku po potrebi svetuje, predvsem pa ga obvesti, ali mu lahko pomaga drug organ na nacionalni ravni ali ravni EU.

Izboljšani postopki obravnavanja primerov

Konec leta 2015 je urad evropskega varuha človekovih pravic začel izvajati pregled svojih postopkov za obravnavanje primerov, da bi se povečala njihova učinkovitost in vpliv. Revidirani postopki bodo uvedeni leta 2016 po opravljenem pregledu in posvetovanju z Evropskim parlamentom.

Ko varuh človekovih pravic sprejme odločitev o sprožitvi preiskave, najprej prouči, ali je mogoče pritožbe hitro rešiti. Na primer, hitro lahko pregleda dokumentacijo o sporu ali pa vodja primera pozove institucijo k obravnavanju možnosti za hitro rešitev.

Temeljitejše preiskave so potrebne, kadar je pritožba zapletena ali očitno zahteva pojasnila različnih specializiranih služb zadevne institucije. Varuh človekovih pravic ima na voljo več možnosti. Predlaga lahko rešitev ali izda priporočilo, v katerem zadevno institucijo pozove k odpravi nepravilnosti. Če rešitve ni mogoče poiskati, se lahko odloči za izdajo kritičnih ocen.

Poglavje 12

Ravnanje v skladu s predlogi evropskega varuha človekovih pravic

Ravnanje v skladu s predlogi evropske varuhinje človekovih pravic leta 2014

Urad varuha človekovih pravic vsako leto objavi obsežno poročilo o tem, kako se institucije EU odzivajo na njegove predloge za izboljšanje uprave EU. Ti predlogi so predstavljeni kot rešitve, priporočila, kritične ocene in dodatne pripombe. Stopnja skladnosti je ključna za merjenje vpliva in pomena dela evropskega varuha človekovih pravic.

Iz poročila *Putting it Right? – How the EU institutions responded to the Ombudsman in 2014* (Odpravljanje napak? – Kako so se institucije EU odzvale na predloge evropske varuhinje človekovih pravic v letu 2014) je razvidno, da so institucije EU dosegle 90-odstotno stopnjo skladnosti s predlogi evropske varuhinje človekovih pravic. To je daleč najvišja stopnja do zdaj. Po letu 2011, ko je urad začel zbirati statistične podatke o skladnosti, so institucije dosegale v povprečju 80-odstotno skladnost. Iz poročila je razvidno, da se stopnja skladnosti s predlogi med posameznimi institucijami precej razlikuje, in sicer od 100 % v nekaterih primerih do 0 % v najslabšem primeru. Komisija je na primer imela 86-odstotno stopnjo skladnosti (višjo kot leta 2013, ko je bila 73-odstotna). Evropska varuhinja človekovih pravic izvede največji delež preiskav v zvezi s Komisijo, pri čemer je treba upoštevati njeno velikost v upravi EU.

Poročilo za leto 2015 bo na voljo konec leta 2016.

Kako stopiti v stik z evropskim varuhom človekovih pravic

Po pošti

Evropski varuh človekovih pravic
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

Po telefonu

+33 (0)3 88 17 23 13

Po elektronski pošti

eo@ombudsman.europa.eu

Prek spleta

Spletna stran: www.ombudsman.europa.eu

Twitter: twitter.com/EUombudsman

Google+: plus.google.com/101520878267293271723

LinkedIn: www.linkedin.com/company/272026

YouTube: www.youtube.com/eotubes

To *letno poročilo* je objavljeno na spletišču:

www.ombudsman.europa.eu

© Evropska unija, 2016

Vse fotografije in slike so zaščitene z avtorskimi pravicami Evropske unije, razen: naslovnica (© Tom Grill/Getty Images) in stran 8 (© Denis Ismagilov/Stocklib).

Reprodukcija v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljena ob navedbi vira.

Pripravljeno v pisavah FrutigerNext in Palatino.

Print	ISBN 978-92-9212-842-5	ISSN 1725-9797	doi:10.2869/57903	QK-AA-16-001-SL-C
PDF	ISBN 978-92-9212-835-7	ISSN 1830-6950	doi:10.2869/965570	QK-AA-16-001-SL-N

Če potrebujete različico te publikacije, napisano z velikimi črkami, vas prosimo, da se obrnete na urad evropskega varuha človekovih pravic.

